

Použití mezikmenů ke zlepšení zdravotního stavu meruněk

Problém

Stromy meruněk (*Prunus armeniaca*) trpí odumíráním nebo v důsledku náhlého vadnutí může nečekaně odumřít. Apoplexie je terminálním syndromem komplexu různých chorob. Vyskytuje se zejména ve středoevropských a severoevropských pěstitelských oblastech. V těchto zemích uhynie 20-60 % stromů meruněk v 8 až 10 letých sadech.

Řešení

Použití mezikmenů může pomoci zlepšit zdravotní stav meruněk a prodloužit životnost sadu. Natřete kmen na bílo (nebo použijte bílý ochranný kryt), abyste se vyhnuli příliš velkým teplotním rozdílům, a tím i menšímu počtu prasklin na kmenech. Tím dochází ke snížení infekcí např. bakterií *Pseudomonas syringae*.

Rámeček použitelnosti

Téma

Rostlinná výroba, peckové ovoce

Klíčová slova

Zdravotní stav stromů, kvalita ovoce

Kontext

Pěstování meruněk, mírný pás

Doba aplikace

Školka stromů, výsadba sadů

Období dopadu

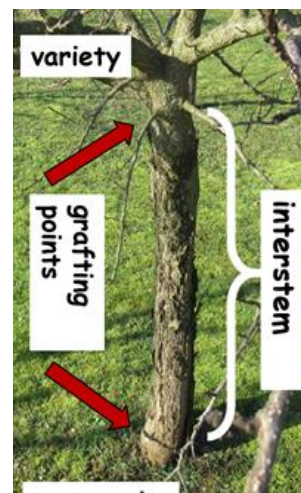
Životnost sadu

Výhody

Mezikmeny zvyšují ekonomickou návratnost, protože lze prodloužit životnost stromů, a tím i produkci ovoce.

Praktická doporučení a informace

- VÝHODY
  - Mezikmeny použité jako součást kmenů stromů (obrázek 1) mají vysoký pozitivní vliv na zdravotní stav stromů
  - Zpoždění toku mízy ve stromu na jaře
  - Regulace vitality růstu, menší objem koruny stromu (použití *Prunus persica* jako mezikmene)
  - Zpoždění doby kvetení stromů, snížení škod způsobených mrazem v případě pozdních mrazů v době kvetení stromů
  - Úprava doby zrání, časně zrání podle použitého mezikmene
  - Pravidelná a vysoká každoroční sklizeň
  - Lepší kvalita plodů, větší velikost plodů
- NEVÝHODY
  - Technika mezikmene je nákladná, protože vyžaduje další rok ve školce
- DOPORUČENÉ ODRŮDY PRO MEZIKMENY
  - Odrůda slivoně Stanley (*Prunus domestica*) je dobře kompatibilní s širokou škálou podnoží a odrůd meruněk.
  - Zelená renklóda (*Prunus domestica* subsp. *italica*) se používá jako mezikmen ve Výzkumném ústavu ekologického zemědělství FiBL ve Švýcarsku. Tímto způsobem začíná kmen odrůdy ve vyšší poloze ("vysoké roubování"), což může přispět k omezení infekcí, např. bakterií *Pseudomonas syringae*. Pomáhá také v případě, že zvolená podnož a odrůda jsou nekompatibilní
  - Odrůda broskvoně Redhaven (*Prunus persica*) snižuje růstovou sílu, objem koruny stromu je nižší
  - Různé druhy a odrůdy *Prunus* lze použít podle požadovaného vlivu - vitality stromů, doby kvetení stromů, zrání plodů atd.

Obrázek 1. Strom s mezikmenem. Foto: Jiří Kaplan, VŠÚO, ČR.

- ROUBOVÁNÍ
  - Roubování mezikmene na polozakrslých a zakrslých nebo vegetativně množených podnožích
  - Anglická kopulace je metoda roubování odrůd na mezikmen
  - Dobrá snášenlivost odrůdy použité jako meziplodina s podnožemi a pěstovanými odrůdami je podmínkou
- Dalšími důvody pro roubování mezikmene je vytvoření kompatibility mezi nekompatibilními odrůdami stromů vložením části kmene kompatibilní s podnoží i odrůdou.
- V současné době je nabídka odrůd meruněk široká, ale spolehlivé údaje o výběru odrůd pro použití jako mezikmene a jejich vhodnosti pro ekologické systémy stále chybí, je třeba dalšího testování.

Obrázek 2. Meruňka s mezikmenem (*Prunus domestica subsp. italica*) pěstovaná v plastovém tunelu, pokusná výsadba ve Fricku, FiBL, kmen stromu je vybělený jako ochrana proti prasklinám kůry. Foto: Radek Vávra, VŠÚO, ČR.

Obrázek 3. Podnož myrobalán, mezikmen odrůda slivoně Stanley, meruňka odrůda Karola v 15 vegetačním roce, strom ve velmi dobrém zdravotním stavu. Foto: Jiří Kaplan, VŠÚO, ČR.

Obrázek 4. Meruňka bez mezikmene, kmen stromu je poškozený s prasklinami na kůře. Foto: Jiří Kaplan, VŠÚO, ČR.

Další informace

Další informace:

- T. Milošević, N. Milošević and I. Glišić (2013). Dynamic of Fruit Growth and Internal Fruit Quality of Apricot Trees Grafted on Rootstock or with Interstem. J. Agr. Sci. Tech. (2013) Vol. 15: 311-321.
- Weibel, A.M. and Reighard, G.L. (2011). Interstems but not Grafting Height Control Vegetative Growth of Young 'Redhaven' Peach trees. Acta Hort. 903, 513-519.
- E. Rozpara and Z.S Grzyb. 2006. The Effect of the 'Northstar' Interstem on the Growth, Yielding and Fruit Quality of Five Sweet Cherry Cultivars. Journal of Fruit and Ornamental Plant Research, Vol. 14, 2006: 91-96.

Webové odkazy:

- Interstems are expanding cherry production areas. Good Fruit Grower.
- Další praktická doporučení najdete na platformě Organic Farm Knowledge.

O tomto praktickém výtahu

Vydavatel: VŠÚO Holovousy s.r.o., Holovousy 129, 508 01 Hořice, Česká republika
+420 491 848 205, info@vsuo.cz
www.vsu.cz

Autor: Radek Vávra (VŠÚO), Jiří Kaplan (VŠÚO)

Kontakt: radek.vavra@vsuo.cz

Recenze: Ilsa Phillips (IFOAM Organics Europe), Lauren Dietemann (FiBL)

Permalink: organic-farmknowledge.org/tool/45950

Název projektu: BIOFRUITNET - Podpora inovací v produkci ekologického ovoce

Webové stránky projektu: <https://biofruitnet.eu/> / © 2023